MONITOR BEZPIECZEŃSTWA INSTYTUTU ZACHODNIEGO

1/2026
2.03.2026

Redakcja i opracowanie:
dr Karol Janoś

OBRONNOŚĆ

OTWARCIE CENTRUM INNOWACJI NIEMIECKICH SIŁ ZBROJNYCH

[2.02.2026] Minister obrony RFN Boris Pistorius wziął udział w otwarciu Centrum Innowacji Bundeswehry w Erding w Bawarii. Ta nowa jednostka w strukturze Federalnego Urzędu Uzbrojenia, Technologii Informacyjnych i Eksploatacji Bundeswehry będzie odpowiedzialna za koordynację i rozwój innowacji technologicznych służących wzmocnieniu zdolności operacyjnych sił zbrojnych. Centrum ma również odpowiadać za rozwój kontaktów i współpracy między sił zbrojnymi, środowiskiem naukowym, start-upami oraz pozostałymi przedsiębiorstwami zajmującymi się technologią i produktami zbrojeniowymi. Jednostka ta zostało formalnie utworzona na początku grudnia ub. roku. Do jego głównych projektów należy obecnie rozwój rojów dronów obsługiwanych przez sztuczną inteligencję, systemów laserowych oraz mikrosatelitów.

NIEMIECKI EKSPORT UZBROJENIA W 2025 ROKU

[6.02.2026] Według danych przedstawionych przez Federalne Ministerstwo Gospodarki w ub. roku rząd federalny udzielił zgody na eksport uzbrojenia i sprzętu wojskowego o wartości 12 mld euro. To nieco mniej niż w 2024 r., który był rekordowy pod tym względem (12,8 mld euro). 90% zezwoleń zostało udzielonych na eksport uzbrojenia do państw NATO, UE oraz ścisłych partnerów Niemiec. Głównym odbiorcą produktów niemieckiego przemysłu zbrojeniowego w 2025 r., podobnie jak w 2024 r., była Ukraina. Wartość eksportu uzbrojenia i sprzętu wojskowego do tego państwa wyniosła w ub. roku 2 mld euro. To oznacza spadek o 75% w stosunku do 2024 r. Wtedy wartość eksportu dla Ukrainy osiągnęła prawie 8,2 mld euro. Tak znaczny spadek nie oznacza redukcji militarnego wsparcia dla Kijowa ze strony Niemiec. Trzeba mieć na uwadze, że rząd RFN zobowiązał się do przekazania Ukrainie setek milionów euro na rozwój i produkcję broni dalekiego zasięgu. Niemcy przeznaczyły też 500 mln euro na potrzeby programu Prioritized Ukraine Requirements List, w ramach którego NATO wykorzystuje środki państw UE na zakup uzbrojenia od USA. Drugie miejsce na liście odbiorców niemieckiego uzbrojenia i sprzętu wojskowego zajęła Norwegia. Wartość eksportu do tego państwa wyniosła w ub. roku 1,4 mld euro. Na trzecim miejscu znalazła się Szwecja. W 2025 r. zakupiła od RFN uzbrojenie i sprzęt wojskowy o wartości 1 mld euro.

DOWÓDCA NIEMIECKICH SIŁ ZBROJNYCH PRZYSZŁYM SZEFEM KOMITETU WOJSKOWEGO NATO

[9.02.2026] Według informacji ujawnionych przez niemiecką „Welt am Sonntag" gen. Carsten Breuer, generalny inspektor Bundeswehry ma w 2028 r. objąć stanowisko Przewodniczącego Komitetu Wojskowego NATO. Ustalenia w tej sprawie miały zapaść na styczniowym spotkaniu Komitetu Wojskowego Sojuszu, w którym brali udział szefowie sztabów generalnych wszystkich państw członkowskich NATO. Na to, aby podjąć decyzję w sprawie następcy dotychczasowego szefa Komitetu Wojskowego adm. Giuseppe Cavo Dragonego, którego kadencja kończy się w styczniu 2028 r., miały naciskać USA. Kandydaturę gen. Brauera poza Stanami Zjednoczonymi wspierały także Francja, Holandia, Turcja, Wielka Brytania i Włochy.

Według informacji pochodzących z wysokich kręgów NATO obecna administracja w Waszyngtonie, udzielając na tak wczesnym etapie poparcia reprezentantowi RFN, zamierzała dowartościować i wzmocnić pozycję Berlina w ramach Sojuszu. Niemcy wraz z Holandią mają być postrzegane przez obecne władze USA jako „siły napędowe" w zakresie obrony i bezpieczeństwa Europy. Administracja Donalda Trumpa chciała także w ten sposób docenić wiarygodność Niemiec jako sprawdzonego donatora pomocy dla Ukrainy. Ponadto celem USA miało być jednocześnie przeniesienie na Berlin „większej odpowiedzialności" za kwestie bezpieczeństwa europejskiego.

Komitet Wojskowy to najwyższe gremium wojskowe w strukturach NATO. Podlega on Radzie Północnoatlantyckiej i Grupie Planowania Nuklearnego. Jego zadaniem jest doradzenie tym organom politycznym we wszystkich sprawach dotyczących kwestii wojskowych i strategicznych. Przewodniczący Komitetu Wojskowego odgrywa rolę najważniejszego doradcy sekretarza generalnego NATO i jednocześnie głównego rzecznika Sojuszu ds. wojskowych. Zgodnie z tradycją funkcję przewodniczego obejmuje reprezentant jednego z europejskich państw NATO w stopniu czterogwiazdkowego generała.

Gen. Carsten Breuer (ur. 1964) rozpoczął służbę w niemieckich siłach zbrojnych w 1984 r. w 11. Regimencie Obrony Przeciwlotniczej w Achim. Stanowisko generalnego inspektora Bundeswehry zajmuje od 2023 r. Wcześniej pełnił m.in. funkcję szefa Dowództwa Terytorialnego Bundeswehry i kierownika sztabu kryzysowego w Urzędzie Kanclerskim ds. pandemii COVID-19.

PROBLEMY Z REKRUTACJĄ PERSONELU DO BRYGADY BUNDESWEHRY NA LITWIE

[12.02.2026] Tygodnik „Der Spiegel" ujawnił dokumenty niemieckiego resoru obrony, z który wynika, że niemieckie siły zbrojne mają poważny problem z pozyskaniem żołnierek i żołnierzy gotowych do pełnienia służby w formowanej na Litwie 45. Brygadzie Pancernej. Problem ten dotyczy 122. Batalionu Grenadierów Pancernych z Oberviechtach i 203. Batalionu Pancernego z Augustdorfu. Te dwie jednostki razem z batalionową grupą bojową stacjonującą na Litwie od 2017 r. w ramach inicjatywy wzmocnionej Wysuniętej Obecności NATO stanowią trzon 45. Brygady Pancernej. W przypadku 122. Batalionu Grenadierów Pancernych na 414 stanowisk zgłosiło się 197 osób, w 203. Batalionie Pancernym na 640 stanowisk tylko 181 żołnierek i żołnierzy. Największe braki kadrowe występują w korpusie żołnierek i żołnierzy z najniższymi stopniami. Wedle informacji resortu obrony na stanowiska z wymaganym wyższym stopniem i oficerskie w sztabach brygady zgłosiła się już wystarczają liczba żołnierek i żołnierzy. Ministerstwo Obrony RFN opracowało listę działań dla wojsk lądowych, które mają zapewnić pilne pozyskanie brakujących ochotników do służby na Litwie. Będzie ona obejmować m.in. jednodniowe pobyty dla potencjalnych ochotników i ochotniczek na Litwie, aby mogli oni bezpośrednio zapoznać się z warunkami służby w 45. Brygadzie Pancernej.

UKRAIŃSCY ŻOŁNIERZE BĘDĄ REALIZOWAĆ SZKOLENIA DLA NIEMIEKICH SIŁ ZROJNYCH

[13.02.2026] Niemcy i Ukraina zawarły porozumienie w sprawie organizacji szkoleń dla wojsk lądowych Bundeswehry prowadzonych przez żołnierzy ukraińskich sił zbrojnych. Według informacji podanych przez niemiecki resort obrony doświadczeni na froncie ukraińscy żołnierze mają wkrótce

dzielić się swoimi doświadczeniami z niemieckimi żołnierkami i żołnierzami w ramach szkoleń realizowanych w szkołach wojsk lądowych. Siły lądowe Bundeswehry są przede wszystkim zainteresowane wiedzą i doświadczeniami sił zbrojnych Ukrainy w zakresie stosowania i obrony przed dronami bojowymi. Dla Bundeswehry cenne jest także doświadczenie ukraińskiej armii związane z korzystaniem z niemieckich systemów uzbrojenia oraz stosowaniem przez nią systemów dowodzenia. Szczegółowe informacje na temat przebiegu szkoleń nie są na razie ujawniane. Ze względu na problemy Ukrainy z rekrutacją personelu wojskowego instruktorzy ukraińscy mają przebywać w niemieckich jednostkach wojskowych tylko kilka tygodni.

BEZPIECZEŃSTWO WEWNĘTRZNE

NIEMIECKI BUNDESTAG PRZYJĄŁ REGULACJE W SPRAWIE JEDNORAZOWYCH AGENTÓW

[30.01.2026] Izba niższa niemieckiego parlamentu uchwaliła nowe regulacje dotyczące „jednorazowych agentów". Nowy paragraf kodeksu karnego przewiduje karę do pięciu lat więzienia za „umyślne popełnienie czynu zabronionego" na rzecz obcego państwa w sytuacji kiedy sam ten czyn nie jest już surowo karany. Wprowadzenie tego nowego zapisu w kodeksie karnym to odpowiedź na rosnący poziom zagrożenia ze strony służb specjalnych Rosji. W ub. roku Federalny Urząd Ochrony Konstytucji (Bundesamt für Verfassungsschutz), który odpowiada za kontrwywiad, ostrzegał, że rosyjskie służby specjalne rekrutują w Niemczech na coraz większą skalę „jednorazowych agentów", czyli osoby bez odpowiedniego przeszkolenia wywiadowczego do realizacji działań służących do wywierania wpływu na społeczeństwo i destabilizacji państwa.

MINISTER SPRAW WEWNĘTRZNYCH RFN ZAPOWIADA REFORMĘ FEDERALNEGO URZĘDU OCHRONY KONSTYTUCJI

[2.02.2026] Alexander Dobrindt, federalny minister spraw wewnętrznych w wywiadzie dla dziennika „Augsburger Allegmeine" zapowiedział rozszerzenie kompetencji Federalnego Urzędu Ochrony Konstytucji (Bundesamt für Verfassungsschutz, BfV). Organ ten to jedna z trzech służb specjalnych w RFN, obok Federalnej Służby Wywiadowczej (BND) i Wojskowej Służby Kontrwywiadowczej (MAD), która odpowiada za cywilny kontrwywiad i ochronę porządku demokratycznego. W odróżnieniu od podobnych służb w innych państwach, BfV nie posiada uprawnień wykonawczych, jej zadania skupiają się na pozyskiwaniu i analizie informacji. W ocenie szefa resortu spraw wewnętrznych taki stan rzeczy ze względu na wzrost zagrożeń dla bezpieczeństwa wewnętrznego powinien ulec zmianie. Jak podkreślał Dobrindt, BfV powinno zostać przekształcone w „prawdziwą służbę specjalną", która będzie dysponowała „skutecznymi, operacyjnymi środkami".

KOMENTARZ

Wzmocnienie Federalnego Urzędu Ochrony Konstytucji zostało zapowiedziane w umowie koalicyjnej współrządzących chadeków i socjaldemokratów. CDU, CSU i SPD ustaliły, że ma ono dotyczyć w szczególności takich obszarów jak przeciwdziałanie cyberprzestępczości, aktom sabotażu

i działalności szpiegowskiej. Posłowie koalicji rządowej na ogół pozytywnie odnoszą się do rozszerzenia kompetencji BfV w tym zakresie. Część z nich jednak zwraca uwagę na konieczność równoczesnego wzmocnienia kontroli parlamentarnej nad działaniem tej służby. Partie opozycji są w tej kwestii podzielone. Podczas gdy polityczki i politycy partii Zielonych uważają reformę służb specjalnych za mocno opóźnioną, Alternatywa dla Niemiec domaga się całkowitej likwidacji BfV. Zdaniem tej partii jest to służba, która się zdegenerowała. Podzieleni co do reformy Federalnego Urzędu Ochrony Konstytucji są także eksperci. Część z nich oczekuje, że planowana reforma resortu spraw wewnętrznych będzie się głównie sprowadzała do większej koncentracji tej służby na zwalczaniu takich zagrożeń jak m.in. terroryzm, w mniejszym stopniu zaś na obserwacji ekstremistycznych grup i środowisk. Niektórzy konstytucjonaliści z kolei wyrażają sceptycyzm wobec przyznania BfV kompetencji wykonawczych. W ich ocenie wyraźny rozdział między kompetencjami policji i służb specjalnych jest wynikiem doświadczeń historycznych obejmujących działalność Gestapo i Stasi i w związku z tym powinien zostać utrzymany.

SZEF NIEMIECKIEGO WYWIADU ZA STOSOWANIEM ŚRODKÓW ODWETOWYCH W WOJNIE HYBRYDOWEJ Z ROSJĄ

[14.02.2026] W trakcie Monachijskiej Konferencji Bezpieczeństwa Martin Jäger, szef Federalnej Służby Wywiadowczej (BND) opowiedział się za możliwością stosowania przez Niemcy środków odwetowych w wojnie hybrydowej z Rosją. W jego ocenie dotychczas nie funkcjonuje skuteczne odstraszanie, które skłoniłoby Rosję do zaprzestania wrogich działań na terenie państw europejskich. Według danych Federalnego Urzędu Kryminalnego w 2025 r. w Niemczech odnotowano 321 przypadków sabotażu. Zdaniem Jägera istnieje duże prawdopodobieństwo, że za większością tych działań stoją podmioty związane z Rosją. Szef BND zwrócił uwagę, że Rosja ma do dyspozycji na całym świecie ok. 60 tys. agentów służb specjalnych, których działalność jest wspierana przez jeszcze liczniejszą grupę współpracowników. W ocenie Jägera konieczne jest, aby Moskwa zdała sobie sprawę, że także jej wrogie działania spotkają się reakcją. W jego przekonaniu należy częściej demonstrować Rosji, że również państwa europejskie są zdolne do podejmowania wobec niej działań podobnych do tych, jakie ona podejmuje wobec nich. Według szefa niemieckiego wywiadu w związku z tym niezbędne jest, by także BND zyskał większe kompetencje, które umożliwią mu realizację akcji odwetowych.

POLITYKA BEZPIECZEŃSTWA

WIZYTA MINISTRA OBRONY TURCJI W BERLINIE

[14.01.2026] W Berlinie odbyło się spotkanie ministra obrony RFN Borisa Pistoriusa z jego tureckim odpowiednikiem Yaşarem Gülerem. Rozmowy zdominowała kwestia przygotowań do kolejnego szczytu państw NATO, który odbędzie się w Ankarze, a jednym z głównych jego tematów ma być kompleksowa koncepcja NATO 360 stopni. Zgodnie z nią Sojusz powinien osiągnąć zdolność do obrony przed zagrożeniami na wielu kierunkach. Podczas spotkania omawiano także sprawę pogłębienia bilateralnej i wielostronnej współpracy zbrojeniowej. Szef niemieckiego resortu obrony

zadeklarował, że Niemcy będą wspierały starania Turcji w sprawie przystąpienia do umowy ramowej zakładającej dokonywanie wspólnych zamówień w ramach European Sky Shield Initiative, czyli zainicjowanego przez Berlin w 2022 r. projektu budowy zintegrowanego europejskiego systemu obrony powietrznej.

NIEMIECKO-WŁOSKIE POROZUMIENIE O WSPÓŁPRACY W OBSZARZE BEZPIECZEŃSTWA I OBRONY

[23.01.2026] W trakcie niemiecko-włoskich konsultacji międzyrządowych w Rzymie kanclerz RFN Friedrich Merz wraz szefową włoskiego rządu Giorgią Meloni podpisali porozumienie o wzmocnionej współpracy w dziedzinie bezpieczeństwa, obrony i odporności (Agreement on Enhanced Cooperation on Security, Defence and Resilience). Do najważniejszych postanowień należy zintensyfikowanie kooperacji w zakresie prowadzenia operacji militarnych, manewrów, rozwoju zdolności obronnych oraz wymiany wojskowych informacji wywiadowczych. RFN i Włochy mają ponadto zacieśnić współpracę dotyczącą zwalczania zagrożeń hybrydowych i cyberbezpieczeństwa oraz realizacji projektów zbrojeniowych. W porozumieniu ujęto również realizację wspólnych projektów na rzecz zapewnienia stabilności w państwach Afryki, które będą obejmować m.in. przeciwdziałanie terroryzmowi. Poza tym porozumienie przewiduje także ściślejszą koordynację udzielania wsparcia militarnego Ukrainie.

ROZMOWY SZEFÓW RESORTÓW OBRONY NIEMIEC I RUMUNII

[28.01.2026] Z wizytą w Berlinie przebywał minister obrony Rumunii Radu-Dinel Miruță. Zasadniczym tematem jego rozmów z ministrem obrony Niemiec Borisem Pistoriusem było zacieśnienie kooperacji militarnej, kwestia pomocy wojskowej dla Ukrainy oraz sytuacja na wschodniej flance NATO. Omawiano m.in. sprawy dotyczące udziału niemieckich sił powietrznych w misji *Air Policing South* w Rumunii, która ma na celu zabezpieczenie przestrzeni powietrznej na południowo-wschodniej flance NATO.

Szefowie resortów obrony w trakcie spotkania w Berlinie podpisali list intencyjny w sprawie dalszej intensyfikacji współpracy militarnej. Dokument zakłada m.in. pogłębienie kooperacji w zakresie systemów obrony powietrznej. Trzeba zaznaczyć, że Rumunia była jednym z pierwszych państw, które przystąpiły do zainicjowanego przez Berlin projektu European Sky Shield Initiative. Pistorius i Miruță dyskutowali także o współpracy zbrojeniowej, w tym m.in. realizacji uzgodnionego przez rządy obu państw w lipcu 2025 r. bilateralnego planu działania. Jeden z podstawowych projektów zbrojeniowych, który został w nim ujęty, dotyczy produkcji amunicji w Rumunii. Spośród niemieckich koncernów zbrojeniowych najbardziej zaangażowany we współpracę z Rumunią jest Rheinmetall. Zgodnie z przedstawionymi w ub. roku planami koncern ma zamiar rozszerzyć swoją aktywność na rumuńskim rynku poprzez własne spółki zależne oraz partnerstwa z lokalnymi przedsiębiorstwami. Do głównych projektów koncernu w Rumunii będą należeć w najbliższym czasie produkcja bojowych wozów piechoty LYNX, amunicji średniego kalibru do bojowych wozów piechoty i systemów obrony powietrznej oraz prochu.

CORAZ WIĘKSZA CZĘŚĆ NIEMIECKIEGO SPOŁECZEŃSTWA POSTRZEGA USA JAKO ZAGROŻENIE DLA POKOJU NA ŚWIECIE

[10.02.2026] Z badań przeprowadzonych przez Instytut Demoskopii w Allensbach wynika, że coraz więcej Niemców postrzega politykę USA jako zagrożenie dla pokoju na świecie. W styczniu br. takie przekonanie wyrażało 65% respondentek i respondentów. W ub. roku w ten sam sposób odpowiedziało 46% badanych, a w 2025 r. jedynie 24%. Tylko niespełna jedna trzecia Niemców była zdania, że w razie napaści na jedno z europejskich państw NATO Stany Zjednoczone udzielą mu pomocy. Odmienną opinię miało 35% ankietowanych, a 33% pozostawało wobec tej kwestii niezdecydowanych.

Największego zagrożenia dla bezpieczeństwa globalnego większość niemieckiego społeczeństwa wciąż upatruje w Rosji. Od początku rozpoczęcia przez to państwo inwazji w Ukrainie taką opinię wyraża co roku od 72% do 82% respondentek i respondentów. W styczniu podobny pogląd deklarowało 82% badanych. Do państw, których najbardziej obawiają się Niemcy, zaliczają się też Chiny. Przekonanych o tym, że działania tego państwa mogą stanowić zagrożenie dla pokoju na świecie, było 46% respondentów.

ZAANGAŻOWANIE RFN W NATOWSKĄ MISJĘ *ARCTIC SENTRY*

[11.02.2026] Minister obrony RFN Boris Pistorius poinformował, że w początkowej fazie zainicjowanej przez NATO misji *Arctic Sentry* zaangażowanie Niemiec będzie ograniczone do czterech samolotów Eurofighter. Maszyny te mają być wykorzystywane do lotów patrolowych, a stacjonować będą na Islandii. Poza tym niemieckie siły powietrzne zamierzają też oddelegować na potrzeby misji jeden samolot do tankowania w powietrzu.

Decyzja o rozpoczęciu misja *Arcitc Sentry* została podjęta 22 stycznia br. w trakcie tegorocznej edycji Światowego Forum Ekonomicznego w szwajcarskim Davos. Jej doraźnym celem ma być załagodzenie sporów wokół roszczeń prezydenta USA Donalda Trumpa do Grenlandii, które stwarzają ryzyko konfliktu w ramach Sojuszu Północnoatlantyckiego. W perspektywie długoterminowej ma ona służyć wypracowaniu przez państwa NATO jednolitego podejścia operacyjnego do odstraszania i obrony w Arktyce w związku z nasilającą się w tym regionie rywalizacją z udziałem Rosji i Chin. Realizacja *Arcic Sentry* ma polegać na wielodomenowej aktywności w regionie, która będzie obejmować m.in. przeprowadzenie wspólnych manewrów, takich jak np. trwające na Grenlandii „Arctic Endurance" i planowane na marzec „Cold Response" w Norwegii.

Według informacji niemieckiego resortu obrony zaangażowanie Bundeswehry w misję ma zostać zwiększone. Rozważane jest m.in. oddelegowanie na jej potrzeby morskich samolotów patrolowych oraz samolotów transportowych Airbus 400 M. Poza RFN udział w *Arctic Sentry* zadeklarowały też Szwecja, która postanowiła przekazać na jej rzecz wielozadaniowe samoloty SAAB JAS 39 Gripen, oraz Dania (jej zaangażowanie ma obejmować cztery samoloty F-35).